

Fordrevne ukrainere

Traumefaggruppen, 27. januar 2025

DRC DANSK
DRC FLYGTNINGE
DRC HJÆLP

Mette Blauenfeldt, Center for Udsatte Flygtninge, DRC Integration

Oplæg

Introduktion og præsentation

11.00-12.00

Særlovsophold, asyl og sikkerhedsituationen i Ukraine

12.00-12.30

Modtagelse af Ukrainerne i Danmark – hvordan er det gået, hvordan går det?

13.00-13.45

Viden fra panelsamtaler med ukrainere og skoleundersøgelse

13.45-14.30

Refleksion og fælles drøftelse og spørgsmål

DRC Asyl

- Uafhængig og humanitær organisation, der arbejder for asylansøgere og flygtnings rettigheder i Danmark
  - > Asylafdelingen tilbyder **gratis** rådgivning under **hele** asylproceduren
  - > Fire teams:
    - AsylJura
    - Rådgivningsteamet
    - EU Asyl
    - Repatrieringsteamet
  - > Rådgivning på telefon, video, på centre, i fængsler og på kontor i København

[Asyl | DRC Dansk Flygtningehjælp](#)

DRC Integration

Integration

Ca. 110 medarbejdere og over 5.000 frivillige

- Beskæftigelse
- Børn & Familie
- Frivillig
- Projekter
- Viden & Udvikling
  - > Center for Udsatte Flygtninge

www.integration.drc.ngo/cuf

Særlovsophold, asyl og sikkerhedsituationen i Ukraine

Krigen i Ukraine

- Krig siden 2014/2022
- 6,8 mill. flygtninge. +3,5 mill. internt fordrevne
- Besatte områder i øst
- Samfund og energisystem under pres – kold vinter
- Trump..?

Tidslinje efter Ruslands fulde invasion

- **24. februar 2022:** Rusland invaderer Ukraine
  - **Samme dag** Flygtningenævnet berosætter behandlingen af asylsager vedr. ukrainske statsborgere på baggrund af krigshandlinger samt militær undtagelsestilstand meddelt i Ukraine.
- **4. marts 2022:** EU godkender aktiveringen af Temporary Protection Directive (TPD).
- **16. marts 2022:** Særloven for Ukrainere vedtages i Folketinget.
  - Særloven er efterfølgende blevet forlænget af flere omgange.
- **12. Oktober 2023:** Flygtningenævnet ophæver berostillelsen af asylsager vedr. ukrainske statsborgere. Sager hjemvises til Udlændingestyrelsen.
- **26. November 2024:** Nyt lovforslag vedtaget – forlængelse og berosættelse af *nogle* asylsager vedr. personer fra Ukraine.

Lad os dykke lidt ned i særloven og hvilke asylsager, der igen er berosat...

Særloven

Hvem kan få opholdstilladelse efter særloven?

1. Ukrainske statsborgere og flygtninge med asyl i Ukraine, der er udrejst fra Ukraine d. 1. februar 2022 eller senere
2. Ukrainske statsborgere eller flygtninge i Ukraine, der opholdt sig i Danmark eller havde opholdstilladelse i Danmark d. 24. februar 2022
3. Nær familie til ovenstående

Opholdstilladelsen er midlertidig og tidsbegrænset til den 17. marts 2026

Må arbejde allerede efter indgivet ansøgning

Indkvarteres på asyl-center mens ansøgningen behandles. Visiteres til kommunerne 15 dage efter udstedt tilladelse

Asyl

Udlændingelovens § 7

- Reglerne i Danmark siger, at man skal være personlig forfulgt af myndigheder eller privatpersoner i sit hjemland, hvis man skal kunne få asyl.
- Det skal som udgangspunkt være en personlig forfølgelse og en frygt for generelle forhold, hvorfor f.eks. krig, derfor ikke altid nok.

Udlændingelovens § 7

Stk. 1: Efter ansøgning gives der opholdstilladelse til en udlænding, hvis udlændingen er omfattet af flygtningekonventionen.

Stk. 2: Efter ansøgning gives der opholdstilladelse til en udlænding, hvis udlændingen ved en tilbagevenden til sit hjemland risikerer dødsstraf eller at blive underkastet tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Stk. 3: I tilfælde omfattet af stk. 2, hvor risikoen for dødsstraf eller for at blive underkastet tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf har baggrund i en særlig alvorlig situation i hjemlandet præget af vilkårlig voldsudøvelse og overgreb på civile, gives der efter ansøgning opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold

Asylansøgninger fra ukrainere

- **Lovforslag vedtaget 26. November 2024**
  - > Forlængelse af opholdstilladelser på særloven til 17. marts 2026
  - > Alle asylsager indgivet af ukrainere berostilles, hvis person har opnået opholdstilladelse på særloven.
- Asylsager vedr. personer, som har eller vil kunne opnå opholdstilladelse efter særloven, vil være berosat så længe dette er gældende.
- Asylsagen vil først blive færdigbehandlet, når opholdstilladelsen ikke længere er gyldig – altså, hvis bortfald, inddragelse, eller udløb uden mulighed for forlængelse.

L 51 - 2024-25 (oversigt): Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. (Forlængelse af opholdsgrundlag efter Ukrainesærloven). / Folketinget

Status i asylsager

- Ca. 60 sager skal behandles i Udlændingestyrelsen
- 10 sager er afgjort og er sendt til Flygtningenævnet som prøvesager
  - > Militærunddragelse
  - > Fængselsforhold
  - > Den generelle sikkerhedssituation

Sikkerhedssituationen i Ukraine

- Udlændingestyrelsen vurderer, at sikkerhedssituationen i Kharkov, Kherson, Donetsk, Luhansk og Zaporizhzhya er præget af en sådan **ekstrem generel voldsudøvelse**, at der eksisterer en reel risiko for overgreb i strid med EMRK art. 3 **alene i kraft af en tilstedeværelse i området**.
- Meget høj grad af ustabilitet, generel voldsudøvelse og risiko for vilkårlig overgreb på civilbefolkninger. Udbredte civile tab som følge af generel voldsudøvelse, anvendelse af tunge våben i tætbefolkede civile områder samt vilkårlige luftangreb.
- Regioner er strategisk vigtige i krigen, beliggende i umiddelbart nærhed til den russiske grænse og dermed i frontlinjen, større dele af regionen er besat af russiske styrker.

Sikkerhedssituationen i Ukraine

- Udlændingestyrelsen vurderer, at sikkerhedssituationen i den centrale og vestlige del af Ukraine er præget af en lav eller meget lav grad af ustabilitet og civile tab, som følge af direkte eller indirekte voldsudøvelse og vilkårlige luftangreb mod civil infrastruktur i tætbefolkede civile områder. Situationen er stabil og de ukrainske myndigheder kan yde beskyttelse.
- IFA (relevans- og rimelighedsvurdering). Individuel vurdering

Militærunddragelse og straf

- Udlændingestyrelsen vurderer, at militærunddragelse og eventuel straf herfor ikke i sig selv kan begrunde opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7.
- Frygt for at deltage i kamphandlinger i forbindelse med aftjening af værnepligt er ikke asylbegrundende
- Risiko for straf for unddragelse og desertering, men den er ikke uforholdsmæssig uanset risiko for fængselsstraf
  - > Militærunddragere: 3-5 år
  - > Desertører: 5-12 år

  - > Sammenligning med Danmark:
    - I fredstid: 6 mdr. – 3 år
    - I krigstid: 10-12 års fængsel

Militærunddragelse og straf

- Risiko for indkaldelse til militærtjeneste
  - > Martial law og generel mobilisering i alle regioner efter 24. februar 2022
  - > Den Ukrainske forfatning § 65: Enhver borger har pligt til at forsvare landet, dets uafhængighed og territoriale integritet.
  - > Lovene ”Om militær pligt og militærtjeneste” og ”Om mobiliseringstræning og mobilisering” regulerer, hvem der er omfattet.

Hvem mobiliseres?

- Mænd i alderen 18-60 år

= kan ikke udrejse legalt

- Mænd, som er bosiddende i udlandet (obs: indkaldelsesregler)

- Kvinder i alderen 18-60 år med særlige professioner skal lade sig registrere i den militære database (læger, sygeplejerske, tandlæger, psykologer, ingeniører mv.)

= kan udrejse legalt

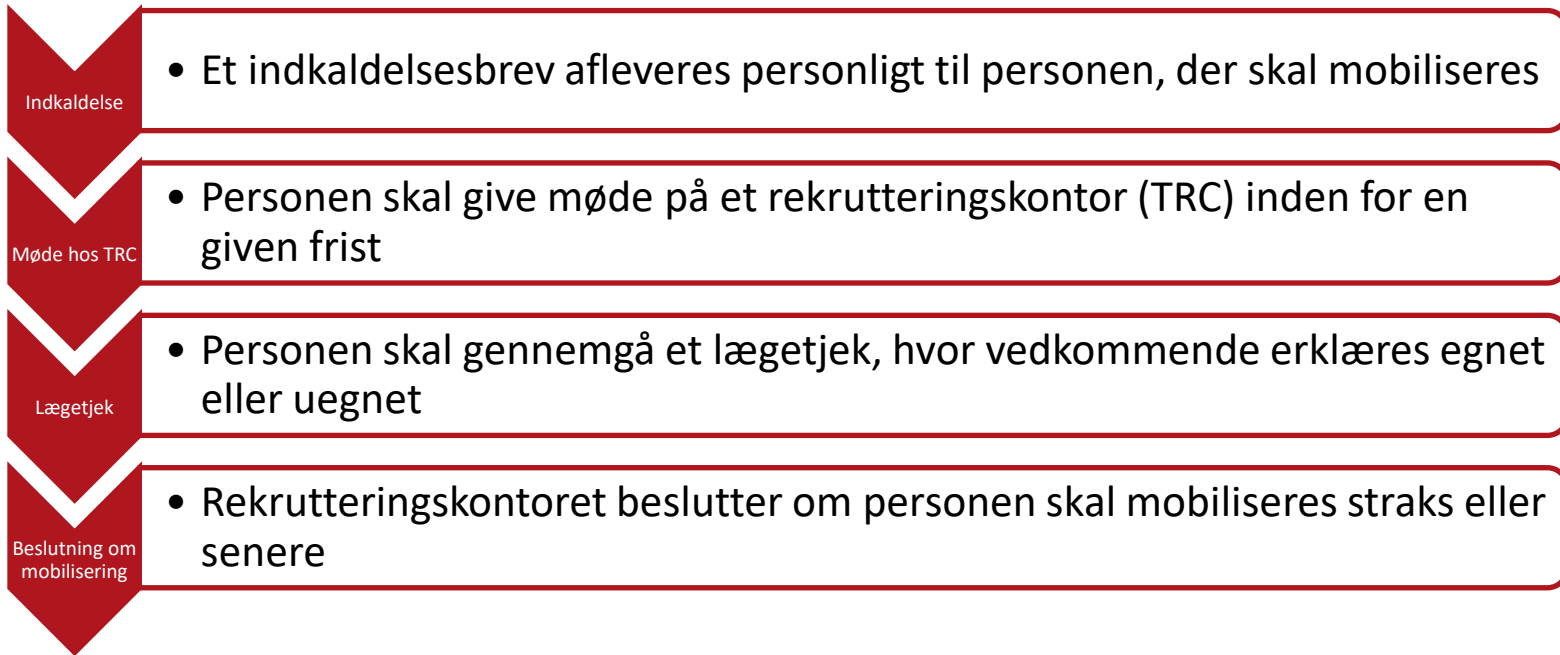
- Alle har mulighed for at melde sig frivilligt → forudsætter dog godkendelse ved lægetjek

Obligatorisk registrering (også mænd i udlandet)

Sanktioner ved manglende registrering

Elektronisk register

Mobiliseringsproceduren

Hvis man ikke giver møde hos TRC?

Konsekvenserne ved ikke at møde på er forskellige alt efter hvor langt processen er:

- Hvis en person ikke giver møde på rekrutteringskontoret efter indkaldelse → administrativ bøde (fortsat pligtig til at give møde)
- Hvis en person ikke giver møde efter at være blevet mobiliseret → strafferetligt ansvar (militærunddragelse)

Fritagelse fra militærtjeneste og udsættelse

- Personer med særlige profiler kan blive fritaget fra mobilisering eller få udsat militærtjenesten.
- Fritagelsen sker efter ansøgning på rekrutteringskontoret. Obs. på fremlæggelse af dokumentation
- Eksempler på, at personer mobiliseres på trods af at have opnået fritagelse eller udsættelse, men det er ikke et systematisk problem.

Demobilisering og orlov

- Der er ingen officiel information om længden af militærtjeneste.
- Ifølge ukrainsk lovgivning er der fire grunde, som kan føre til fritagelse fra tjeneste
  - > Personen fylder 60 år
  - > Personen erklæres uegnet af helbredsmæssige grunde (skal revurderes efter 6-12 måneder)
  - > Personen idømmes en fængselsstraf
  - > Familiemæssige årsager, eks. man bliver far til tre børn
- Det i praksis er svært at blive demobiliseret og at der ikke er en procedure herfor.
- Der er mulighed for 30 dages orlov årligt, samt yderligere 10 dage af familiemæssige årsager. Dog højst 15 dage af gangen. Ifølge kilderne er det svært at få orlov og reglerne administreres vilkårligt.

Militærunddragelse og desertering

- Militærunddragelse kan straffes med alt fra bøde til fængsel alt efter hvornår unddragelsen finder sted.
  - > Hvis en person ikke møder op på rekrutteringskontoret efter at være blevet indkaldt → administrativ bøde (ca. 73 euro)
  - > Hvis en person er blevet mobiliseret efter møde på rekrutteringskontoret og lægetjek, men ikke møder op til aftjening → fængselsstraf i 3-5 år
- Desertering fra militærtjeneste straffes med fængsel i 5-12 år.
- Man har fra lovgivers side strammet strafferammen og givet domstolene mindre mulighed for at tage formildende omstændigheder i betragtning.

Militærunddragere og desertører, der vender tilbage fra udlandet

- Uklart hvad konsekvenserne er for militærunddragere og desertører, der vender tilbage til Ukraine fra udlandet.
- Mulighed for at straffe for både unddragelse/desertering og ulovlig udrejse.

Fængselsforhold

- Udlændingestyrelsen vurderer, at afsoningsforholdene i ukrainske fængsler ikke kan begrunde opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7
- Afsoningsforhold er ikke af samme standard som i danske fængsler, men...
  - > Ukrainsk regering tillader uafhængig overvågning af fængselsforhold (monitoreringsbesøg af CPT i 2023)
  - > Generel forbedring af fængselsforhold siden 2017 (CPTs forrige monitoreringsbesøg)
  - > Materielle forhold i militære fængselsfaciliteter var acceptable
    - Dog udfordring ift. påtænkt høj belægning, begrænset adgang til naturligt lys samt sanitære områder kun delvist opdelt
  - > Ikke påstande om mishandling af tilbageholdte fra militære tjenestemænd, ingen indikationer på vold mellem de fængslede

Hvad nu?

- Flygtningenævnet skal træffe afgørelse i de 10 prøvesager
  - > Advokatbeskikkelse
  - > Endelig afgørelse
  - > Udrejsecenter ved stadfæstelse?

Brug for rådgivning om særlov og asyl?

Rådgivning via telefon

+ 45 3373 5000

Mandag til fredag 9.00 til 15.00 (Dansk og engelsk)

Tirsdag 13.00 til 15.00 (**Ukrainsk tolk**)

Rådgivning på e-mail

advice@drc.ngo

Åben rådgivning i København

Hver onsdag ml. 10.00 til 13.00 uden tidsbestilling. Husk selv tolk.

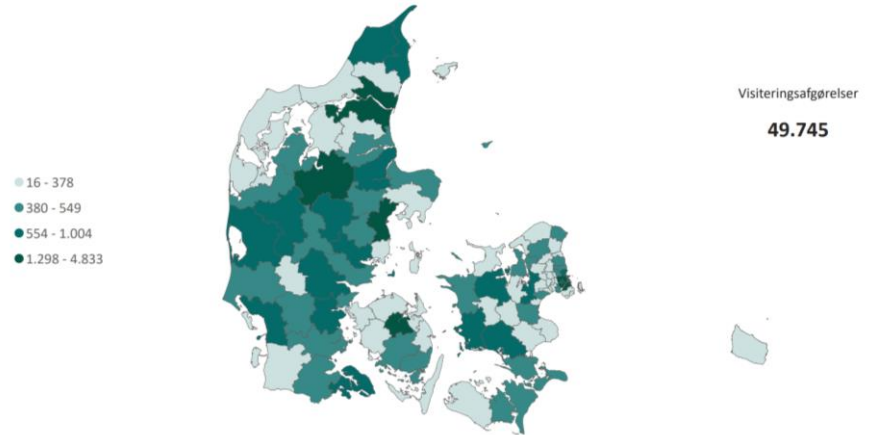
Modtagelse af Ukrainerne i Danmark – hvordan er det gået, hvordan går det?

De seneste tal pr. 12. januar 2025

- Meddelt opholdstilladelse efter særloven: 51.024 personer
- Flest kvinder (62 %) og en del mindreårige (33 %)
- Afslag efter særloven: 1.173
- Boligplacerede: 49.745
- August 24: 10.800 havde forladt Danmark igen (UIM)
- Ca 1.000 nye ansøgninger hver måned – svagt stigende

Figur 8. Visitering til boligplacering af personer med opholdstilladelse efter særloven fordelt på kommune

Modtagelse af ukrainerne i kommunerne

Midlertidige opholdstilladelser – opholdsår tæller IKKE med i optjening til permanent ophold

Kommuner har integrationsansvar – 1-årigt program med mulighed for forlængelse op til fem år:

- Modtagelse og boliganvisning
- Danskundervisning
- Hjælp til beskæftigelse (virksomhedspraktik, løntilskud osv.).
  - > OBS: Ukrainerne er ikke omfattet af Arbejdspligten
- Lav ydelse – også i det nye kontanthjælpssystem. Opholds- og beskæftigelseskrav
- Optjeningsprincip for eks. børne- og ungeydelse
- Adgang til eksempelvis sundhedsydelser som alle andre
- Børn i institution og skole

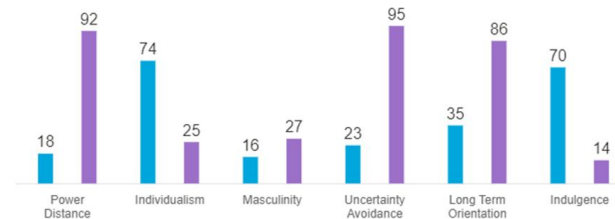

Lidt om Ukraine

- Ungt demokrati
- Korruption og mistillid til myndigheder
- 75% er ortodokse kristne
- Mere hierarkisk samfund
- Mere traditionelt ift. køn, seksualitet, familie
- Almindeligt at flere generationer bor sammen
- Lavere levestandard, men ulighed og stor forskel på land og by
- Stor udvikling, stor forskellighed

Denmark x Ukraine* x

* estimated

Hvad ved vi om trivsel?

Rapport fra KU (2024)

- Over 40 % været vidne til krigshandlinger
- **25 % rapporterer symptomer svarende til PTSD**
- **60 % vil blive i Danmark**
- 13,3 % er ofte uønsket alene (øvrige befolkning i DK: 6,3 %)
- Høj grad af tillid til danske myndigheder

- Udfordringer med (midlertidig) bolig
- Lav motivation ift. at lære dansk (har ændret sig)
- Børn & unge: Meget anderledes skole i DK
- Udbredte bekymringer:
  - Bekymring om familien i Ukraine
  - Ikke at kunne vende hjem i nødsituationer
  - At være adskilt fra familien
  - Adgang til sundhed
  - Midlertidig opholdstilladelse

Artikelserie i Information, dec. 2024

På flugt i Danmark

For Svitlana er det blevet sværere at tale med sine venner i Ukraine: »Vi har oplevet disse år på helt forskellige måder«

For snart tre år siden tog Danmark imod tusinder af ukrainske flygtninge. Siden har mange slået rod og ønsker at blive i landet, mens andre venter på at kunne vende hjem. Information har besøgt to ukrainske kvinder, der hver især lever i ventetid

Johanne Broum Jacobsen

Som regel taler Svitlana Kovaleva med sine venner i Ukraine et par gange om ugen. Hun ringer ofte til dem for at høre, om de er uskadede, hvis der har været et russisk angreb, men som tiden går, fornemmer hun, at kløften mellem deres verdener er vokset:

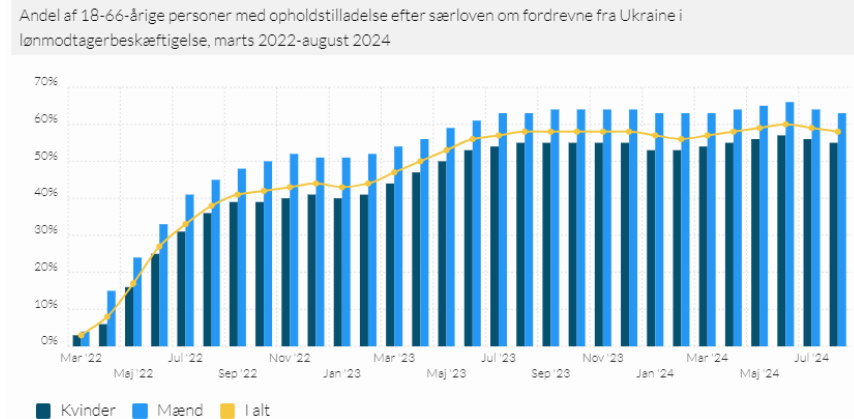
»Når vi taler sammen, er det primære spørgsmål: Hvordan har du det? De fortæller mig om deres problemer med bomber, angreb, blod og død. Og så spørger de mig: Hvordan har du det? Men jeg har ikke lyst til at fortælle dem om, at jeg for eksempel har svært ved den danske udtale. Det kan ikke sammenlignes.«

Generelt har Svitlana Kovalevas tid i Danmark været god. Da Information spørger, er den eneste udfordring, hun kan komme i tanke om at have oplevet som flygtning i Danmark, at hun havde svært ved at finde ud af, hvordan hun fik en tid hos en speciallæge. Omvendt har hendes landsfæller befundet sig i livsfarlige situationer, og mange har lidt stor nød, og hun forestiller sig derfor, at det kan blive svært at leve side om side efter krigen.

»For vi har oplevet disse år på helt forskellige måder. De er påvirket af krigen på en anden måde end os, så for os, der vender tilbage, vil det være som at skulle integrere sig i et nyt samfund.«

Hvordan går det ukrainerne?

- 58 % er i beskæftigelse (aug. 2024)
  - > Andre flygtninge: 40 % i beskæftigelse efter 3 år i dk
- 25 % modtager sho-ydelse (aug. 2024)

Panelamtaler og skoleundersøgelse

Panel-samtaler med ukrainske flygtninge

- 3 panel-samtaler
  - > Kolding (9 deltagere), Aarhus (9 deltagere), Odense (9 deltagere)
  - > 2 med voksne, 1 med unge
  - > Afholdt i januar 2024
- Afholdt på ukrainsk vha. ukrainske kollegaer og tolket til dansk
- Fokus på fremtidsperspektiver, oplevelser i eksil og behov for støtte

Overordnede indtryk fra paneler

Fremtidsperspektivet – stay or go?

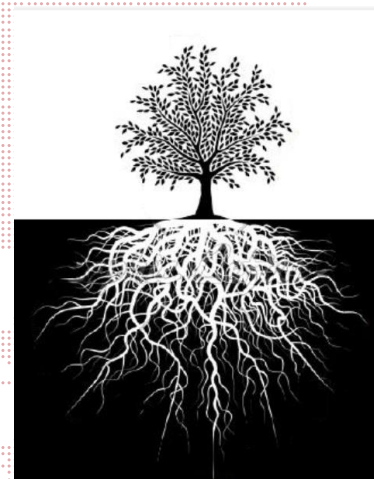
- Pendulet svinger væk fra Ukraine
- Stort behov for stabilitet og for at kunne se en fremtid for sig
- Midlertidighed og usikkerhed er belastende
- Langt overvejende ønske om at blive i Danmark
- At blive anerkendt og set som menneske (ikke bare flygtning)

Stort ønske om at kunne slå rødder, kunne skabe sig og se en fremtid.

Pt. er det svært at se mening og fremtid både i Danmark (pga. midlertidighed) og i Ukraine (pga. kaos, usikkerhed og manglende tro på positive forandringer).

Voksen-paneler

- Usikkerheder gør det svært at planlægge
- Behov for stabilitet – hvordan og hvor får man det?
- Geografi (det er aldrig sikkert at have Rusland som nabo)
- Børns sikkerhed, trivsel og fremtid er afgørende
- Levevilkår i Ukraine vs. Danmark
- Savnet ift. Ukraine handler især om det nære
- Ældre deltagere svært ved at se fremtidsperspektiver
- Sprog og arbejde er vigtigt
- At blive anerkendt, kunne bidrage, have en rolle
- Også enkelte oplevelser af at blive set ned på
- Ønsker vej til permanent ophold

Et par citater fra de voksne

Der er stabilitet i Danmark sammenlignet med, hvad der var og er i Ukraine. Da jeg kom til Danmark, så jeg f.eks., at der stod 1998 på pengesedlen. Det var for mig et tegn på, at der ikke har været kæmpe inflation som i Ukraine, og at der er mere stabilitet i Danmark.

Vi kan bedre lide uddannelsessystemet i Danmark. Her i Danmark virker det som om, at man godt kan lide børnene i skolerne.

Unge-panel

- Klart og entydigt ønske om at blive i Danmark
- Ønske om permanent ophold og statsborgerskab
- Har mistet troen på Ukraine de næste mange år
- Hvor kan man udvikle sig, uddanne sig, forfølge sine drømme, rejse?
- Følger online-undervisning fordi forældre siger det
- Vigtigt at lære sprog
- Oplevelse af mere frihed (og mindre utryghed) i Danmark
- Oplever inddragelse i skolen
- Danske unge kan være lidt svære – slang og sprog, trang til planlægning
- Vil ikke skæres over én kam som flygtninge

Nogle citater fra de unge

Jeg skulle have været læge, det var planen, men det har ændret sig nu. Mine forældre ville have, jeg skulle være læge, men jeg har nu fået øjnene op for, at jeg vil noget andet. Måske være psykolog.

Vi føler lidt pres. Men for mig tænker jeg, at jeg kun er forpligtet overfor mine forældre, ikke mit land. Mit land skal give mig noget, for at jeg har pligt til at forsvare det.

Mine forældre er taget tilbage, og jeg er alene her. Jeg vil blive her, jeg ser ikke min fremtid i Ukraine. Jeg er fra Kharkiv. Det vil være meget svært at finde arbejde der, og alle bygninger er ødelagte, alle uddannelsesinstitutioner er ødelagte.

Skole: større forskelle end ventet

- Forskelle mellem skolekulturer – didaktik, pædagogik, skolehjem-samarbejde osv.
- Udfordrende for børnene at navigere → fx snyd ved eksaminer
- Langsommere progression ift. dansk
- Dobbeltskole
- Konfliktåndterning på anden måde
- Forældresamarbejde har taget tid
- Stigende tilvænning, engagement og positivt syn på dansk skolekultur
- Håndtering af mistrivsel og mulige diagnoser?

Hvordan har fokus flyttet sig?

Fokus på at skulle 'hjem'
snart

Ikke motivation for at lære
dansk

Ikke motivation for skole

Ikke fokus på 'integration'
(udover lønnet job)

Ikke obs på integrations-
tilbud som DRC

Større fokus på langvarigt
ophold i DK

Ønske om at lære dansk

Ønske om uddannelse i DK

Behov for netværk og støtte

Større fokus på integration

Usikkerhed fortsat et vilkår

Links, viden og rådgivning

Rapport: [Ukrainske børn, unge og forældre i folkeskolen](#)

Rapport: [Ukrainernes stemmer](#)

Håndbog: [Børn med flugtbaggrund i daginstitution og skole](#)

Folder: [At opleve krig og flugt](#)

[Velkommentildanmark.dk](#)

[Mental trivsel | Røde Kors](#)

Center for Udsatte Flygtninge

www.integration.drc.ngo/cuf

DRC Frivillig

[Пропозиція допомоги біженцям чи представникам етнічних меншин | Ukrainsk | DRC Dansk Flygtningehjælp](#)

Reflektér og diskutér

1. Umiddelbare tanker og refleksioner?
2. Hvad har været nyt for mig?
3. Hvad giver det anledning til hos os?
4. Hvilke yderligere spørgsmål har jeg?

DRC DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

Mette.blauenfeldt@drc.ngo